

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKAVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

A SZERKESZTŐSÉGI IRODA a Széchenyi-utcában van.

Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem vétetnek tekintetbe.
Kéziratok nem adatnak vissza.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy egész oldal hirdetés ára 24 frt. Ennél kevesebb aránylag számíttatik.
Bélyegilleték minden beiktatásnál 60 fillér.

Nyilvtéri cikkek garmondsora után 60 fillér fizetendő.
Hivatalos óra: d. u. 2—3-ig és 6—8-ig.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 kor. Évnegyedre 3 kor.
Fél évre 6 kor. Egyes szám ára 24 fillér.

Községeknek előfizetve egész évre 10 korona.

Marhajárlatok jelentősége.

Már több mint egy évtizede, hogy az állategészségügy törvényhozásilag rendezve van. Ez a törvény volt és van ma is hivatalva arra, hogy annak alapján állategészségügyi rendszertünk a közigazgatás egyéb ágai között a tőle függő rendkívül fontos gazdasági érdekeknek megfelelő jelentőségre emelkedjék.

A midőn állategészségügyről van szó, a dolog természeténél fogva nem az egyes beteg állatok gyógyítása, hanem az a feladat lép előtérbe, hogy a tömeges betegüléseket és elhullásokat okozó állati járványok lehetőleg megakadályoztassanak, vagy ha azok már felléptek volna, gyorsan elfojtassanak.

E kettős feladatot teljes egészben öleli fel az állategészségügyi törvény, melynek preventív intézkedései úgyszólván a marhalevelek kiállításának intézményében vannak statuálva, mely szerint csak marhalevéllal (járlattal) ellátott állatok hozhatók forgalomba, miből következik, hogy a járvánnyal megtámadott területről a marhalevelek kiállításának megtagadása, illetve felfüggesztése folytán állatvásárokról fel nem hajthatók, forgalomba nem hozhatók.

Nagy baj azonban, hogy a marhalevelek kiállításával megbízott közegek legnagyobb része az állategészségügyi rendszert eme sarkalatos alaptételével tisztában nincs s a marhalevelek jelentőségét pusztán csak a jogbiztonságban keresi, holott ez — bár szintén fontos — csak másodrendű kérdés. De még a jogbiztonság követelményeinek sem felelnek meg sok helyen az eléggé el nem ítélt felületességgel kiállított marhalevelek. Legtöbb esetben a marhaleveleket

az illető községi közeg a tulajdonos egyszerű bemonása alapján, a közvetlen szemlélet teljes kizárásával állítja ki. Az állatok leírását, korát a marha (járlat) levelek oly fogyatékosan tüntetik fel, hogy még a jogbiztonság tekintetében sem igen nyújtanak garanciát.

Ha pedig az állatforgalom legfontosabb tényezőjét, a nálunk oly feles számban tartani szokott állatvásárokat tekintjük, a marhaleveleken alapuló ellenőrzés állategészségrendészeti szempontból teljesen illuzorius, a mennyiben a marhalevelek kiállításával megbízott közegek merőben nélkülözik a szakismeretet az állatok egészségügyi állapotának megállapításánál.

Éppen ezért a gazdaközönség nagy megnyugvással fogadja a földmívelésügyi miniszter azon időszerű tervét, mely szerint az állategészségügy érdekében a marhalevelek kiállításának ellenőrzésére hivatott hatóságok ez irányú feladatát lényegesen meg akarja könnyíteni az által, hogy a közigazgatási hatóságok mindenik fokozata mellé állami állatorvosokat szervez.

A közigazgatási bizottság ülésterméből.

A vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 8-án tartotta meg rendes havi ülését Br. Bornemissza Károly főispán úr örméltósága elnökelete alatt.

Az ülésen kívül ellátott ügyek előadása után a főjegyző 7 kivétel nélküli ügyet adott elő. Jelenti továbbá, hogy Gábre Jánost, az ipartanács póttagját a kereskedelmi és iparkamara a maga részéről korábban szintén megválasztotta, ennél fogva helyette más választandó s javaslatához képest Dicity Ernő deési lakos iparos választá-

tott meg. Felolvassa az alispán jelentését az uzoráskodás meggátolásáról, mely tudomásul vétetett.

Az alispán jelentése szerint a közigazgatás ügymenetében nagyobb akadályok nem fordultak elő, de a folyton szaporodó kihágási ügyek s az életbe léptetett bűnvádi perrendtartás és az ide utalt előnyomozatok folytán oly szaporulat állott elő, hogy azt a jelenlegi személyzet nem képes elvégezni s ezért 5 új szolgabírói és 7 napidíjas állás feltétlenül szükséges s ez iránt a törvényhatóság jóváhagyását kérni fogja. Az állategészségügy teljesen jónak mondható, sertesvész 6 községben fordult elő. Tüzeset két községben volt, az okozott kár 520 korona.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint a múlt hóban 15426 korona 75 fillérrel kevesebb folyt be, mint a múlt év hason szakában. Házadómentesség 10 évi 6 esetben, 8 évi 3 esetben fordult elő.

A főorvos jelenti, hogy a vármegye területén az egészségi állapot kielégítő.

A közutak állapota jó volt s a Szamosujvár—marosvásárhelyi uton a 102. sz. hid építése befejeztetett. A Galgó—horgospataki uton levő macskamezei hid a forgalomnak átadatott.

A közigazgatási előadó a faiskolák állapotáról szóló jelentéseket adta elő.

A tanfelügyelő jelentése szerint két állami iskolát szerveztek, az egyiket Viczében, a másikat Magyar-Décsében, mindkét iskola 2-2 tanerővel.

A kir. ügyész havi jelentése szerint letartóztatva volt jogérvényesen elítélt 113, elítéltek felebbezés alatt 10, vizsgálati fogoly 8, összesen 131.

Az árvaszéki elnök havi jelentése szerint az ügymenet akadálytalan volt.

A tiszti főügyész bejelentette a jogérvényesen befejezett fegyelmi ügyeket és ügyforgalmi jelentését, melyek tudomásul vétettek.

Az ülés 11 órakor véget ért.

A „Szolnok-Doboka” tárczája.

Hunyady János kormány-pálcája.

Latinból: Kovács Gyárfás.

A XVII. század eleje Erdély magyarságára nézve örökre gyászos emlékezetű leendő. Mihály vajda és Bászta György hordái egyforma szívtelenség és dühöngések között pusztították, mi magyar — akár a nemzeti életben, akár a nemzeti intézményekben. Oláh, rác és hajdu ezen szomorú szempontokból nem jönnek külön ítélet alá, mert az oláh vajda úgy, mint a kegyetlen Bászta egyenlő mértékben éreztették a zsarnoki elnyomás, a véres öldöklés, rombolás és egyéb kalambák dühét Erdélylyel. Akárhány romban heverő palota, sík mezőkön emelkedő csonka torony és sok történelmi nevében élő magyar község eláhosodása eme Bászta-fele rémuralom elszomorító emlékei gyanánt állnak előttünk.

Még a kegyelet tárgyait sem kímélte eme korszak pusztító heve; nem a szellem alkotásait sem, sőt még a sirokrák is romboló hatását rálehelte a vad vezérek, néptünk e hiénáinak dűhe.

Ilyen sorsban részesült az akkori fejedelmi város, Gyulafehérvár is. A hordák lakosait legyilkolták, a várat és várost éktelenül feldúlták s mindazon dísz tárgyakat és egyéb történelmi értékű emlékeket, melyekkel a fejedelmi palota tömve volt, elhurcolták. Majd az országos levéltárba

törve, a régi királyok adomány- és szabadalmi vagy kiváltságleveleit, a török császároknak az erdélyi ügyekre vonatkozó diplomáit és a fejedelemség egyéb nevezetes okmányait, melyek a gyulafehérvári levéltárban valának elhelyezve, nagyrészt mint szalmát felkuszálták vagy kardjaikkal összevagdalták, sokat szélnek eresztettek vagy az utcára kiszórták.

De mi a vad érületnek legszembevetőbb bizonyítéka, az azon embertelenség, melylyel nemcsak egyes magánsirokat dúlnak fel, hanem még a királyok és fejedelmek síremlékeit is hasonló gyászos sorsban részesítették, majd porrá zúzva és feltörve azokat, miközben az ősök és hősök szent hamvait a földön szétszórták.

Az elvetemedett embertelenség e graszszáló dűhe még a nagy Hunyadi János koporsóját, porait és a síremlékben elhelyezett vitézi tárgyakat sem kímélte.

Ekkor vették ki és rabolták el a volt kormányzó elasztott csont kezeiből a kormányzói botot is.

A történelem ez eseményt így adja elő:

A hajduk egyike Hunyadi Jánosnak — e hajdani pannon Hectornak, Korvin Mátyás Magyarország királyának apja síremlékéhez közeledve, azt feltöri és nemcsak egyéb dísz tárgyakat, melyek a sírban elhelyezve valának, hanem még a kiváló értékű kormánypálcát is elrabolja. E hajdu később visszatérve Magyarországra, a kormánybotot Orsi Péterhez viszi, ki Esztergomnak kapitánya és a gonosztevők iránt nagyon szigorú férfi volt.

„Ime — mondja a hajdu — fogadd el tőlem ezen kormánypálcát, mely hajdan a kitűnő hadvezér, a híres magyar Mars, Hunyadi Jánosé volt, kinek kezéből ragadtam ki azt. És midőn azon törnöm fejem, hogy kinek adjam: senkit annak viselésére méltóbbnak nem találtam nálad, kinek katonai erényei mindnyájunk előtt ismeretesek.”

Orsi Péter kapitány erre kérdezé:

„Mikép tudnál te engem meggyőzni arról, hogy ezen kormánypálcza, melyet nekem ajándékozol, csakugyan eme dicsőséges nevű hősé volt volna?”

E kérdésre feleletül a hajdu három katonatársát hívá elé, kik bizonyíták, hogy szemlélői voltak azon eseménynek, midőn a hajdu ezen botot Hunyadi János sírjából kiemelte.

Ezeket Orsi meghallgatván, így szólt:

„Helyesen cselekedtél barátom, hogy oly messze földről hozzám hoztad e kormánypálcát melylyel engem feldiszíteni óhajtasz.”

Azután a jogart átvevén, e szavakat intézte a hajduhoz:

„Egyébiránt te, ki oly nagy fejedelmek sírját megsérteni és istentelen kezeiddel azt megzavarni merészkedtél, nem vagy méltó, hogy tovább élj.”

Ezek szavak elhangzása után a hajdunak kezeit és lábait összekötöztetvén, a Duna hidjára viteti és a megkötözött katonát oda letétetvén, Orsinak ismét e szavakra nyíltak ajkai:

„Oh, te remek kormánypálcza! Egykori urad, a nagy Hunyadi János téged kezeiben hordozva,

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés.** Rávai József okleveles néptanító a rettegi állami elemi népiskolához rendes tanítónak neveztetett ki.

— **Házasságok.** Veres Károly február 4-én lépett házasságra Szelszám Mariska kisasszonnyal Deésaknán. Ugyanakkor kötött házasságot Hajnik István Horváthy Biri kisasszonnyal Deésaknán.

— **Időjárás.** Nedves, hideg párakkal van tele a levegő. Délről fellegetek hajt a szellő és rövid szüneteléssel hetek óta esik, csepeg a téli eső. Éjjelenként szellő kerekedik és birokra száll az égboltozaton terpeszkedő felhő tömeggel, de megbirkózni nem képes vele. Ha óráról-óra ki is derül az ég, az alacsonyban lebegő terhes, sötét felhők alól kivilágít a hold és előragyognak a csillagok, csakhamar újra beborul, újra csurog a téli eső. Pedig elég volt már nagyon is ebből a téli áldásból. Víz folyik az utcákon és az esővíz elöntötte a földeket. Az anyaföld tele itta magát nedvességgel. Ha jön a tavasz és beáll a hegyek közt is az általános olvadás, megdagadnak a vizek és ár alá kerül a megdolgzott, gabonával bevetett szántóföld. Tudja ezt a föld népe, azért baljóslatlag tekint fel az égre.

— **Kereskedők bálja.** A folyó hó 17-én városunkban megtartandó kereskedő bálra, mely az idei farsangon hivatva lesz kárpótolni a közönséget az elmaradt elite bálókért, vidékszerzte nagyban folynak a készülődések. Igaz, hogy a rendezőség is mindent elkövet a siker biztosítására, de azért mégis megtörtént az a kis tévedés, hogy a szétküldött meghívókon a rendező bizottság névsorából az örök ifju *Budai Eleknek*, mint főtánczrendezőnek a neve kimaradt. Hát biz az ilyen nagyszabású mulatságnál, melynek sorsa annyi kézbe van letéve, az ilyen tévedés nem ritkaság, mely ez alkalommal annál kevésbé jöhet számításba, mert mindenki tudja, hogy Budai Eleket a rendező-bizottság általános lelkesedéssel választotta meg főtánczrendezőnek.

— **A gyári munkások adója.** Még a múlt évben közöltük a pénzügyminiszternek egy rendeletét, mely akképp intézkedik, hogy a gyárak és más ipari vállalatoknál alkalmazott cselédek és munkások adóját a gyár, illetve a vállalat tulajdonosa köteles a neki kiadott kimutatás alapján beszédni és beszolgáltatni. Ezen rendelet szerint azon munkások, kik napi- vagy hetibér mellett dolgoznak, adó alá nem esnek. Így aztán városunkban egy pár ipari vállalatnál s nevezetesen a vasúti műhelyben dolgozó munkások tekintélyes része az állami adó fizetése alól kiesett, miután ez utóbbiak leginkább napibér mellett dolgoznak. Bármilyen ok is vezette a pénzügyminisztert ezen intézkedésre, tény az, hogy sok szegény sorsu, elesett önálló iparos irigy szemmel nézi a munkások eme kedvezményét. Aztán mondja valaki, hogy a munkásoktól el van nyomva!

— **A polgári olvasókör bálja** február 3-án ment végbe a vármegyei ház dísztermében. Szorongásig megtelt a táncsterem közönséggel, melynek

mind a Dunát, mind pedig Pannoniának többi részeit megvédelmezve, minden ellenséget bátran elkergetett ezen kormánybottal. Te pedig, oh Duna, fogadd magadba most azt! Mert nem méltó dolog az, hogy akár én, akár más kezeinkben viseljük oly nagy fejedelemnek jogaát. Azért te Duna, valamint ő (Hunyadi) hajdán a kormánybottal téged védelmezett és oltalmazott: úgy te is az ő kormánypálcáját örök időken át őrizd meg, nehogy valaha valaki azt meggyalázzni merészkedjék.

Ezeket előrebocsátva, Orsi a kormánybotot a Duna mélyébe dobta. Majd pedig a megkötött hajdút is, ki Orsától nagyobb szerű ajándékokat reményelt a neki ajándékozott kormánypálcáért, szintén a Dunába lökte e szavak kíséretében:

„Barátom, fogadd megérdemelt béredek azért, hogy oly nagy fejedelemnek hosszú idők folyamata alatt sértetlenül hagyott sirját felnyitottad és szentségtörő kezeiddel annak porait nem engedted békében nyugodni.”

Ezen sorokat az erdélyi róm. kath. egyházmegye egyik (1844) évkönyvéből fordítottam. E könyv pedig adatait vette: ex illustri Wolfgango de Bethlen domestico, et accuratissimo Rerum Transilvanicarum Historico Tom. V. pag 33.

Tanulság: megérdemelt büntetést érdemelnek mindazok, kik őseink és hőseink tiszteletre méltó emlékei iránt hazafias kegyelettel nem viseltetnek.

sorai közt előkelő köreinkből is többen voltak jelen. A négyeseket 68 pár tánczolta s kitűnő jó kedv uralkodott a hajnali órákig. Hogy ilyen szép és nagy közönség mellett az olvasókör kasszája sem maradt üresen, az nagyon természetes, de rá is fér erre a jobb sorsra érdemes egyesületre, mely még mindig a lét és nem lét kérdése fölött töpreng. Az olvasókör ügybuzgó pénztárnoka a következő elszámolást küldötte be hozzánk:

Bevétel. Jegyeiket megváltották: Tüzes Karácsony 4 korona, Léner János 3 korona, Róth Pálné 2 korona. Felülfizettek: Báró Bornemissza Károly 18 korona, Dr. Torma Miklós 18 korona, Szilágyi Albert 10 korona, Vásárhelyi Boldizsár, Gőczy Károly, Mohai Sándor 6-6 korona; Sulyán János, Csizsár és Vásárhelyi, Szántó Márton 4-4 korona; Gábre János, Brugovitz József 3-3 korona; Binder Gusztáv, Keczely László, Dr. Wettenstein Nő, Kracsinger Hugó, Haragay János, Scheirich Árpád, id. Décey Samu, Lászlófi Árpád, Grádovits György, Mórész Sándor, Zsikisán János, Baráth Béla, Horváth Ádám, Beizeró Antal, Almásy Károly 2-2 korona; Balázs Márton 1 korona 20 fillér; Varga Márton, Gábre Árpád, Bene Ferencz, Placsin-tár Ödön, ifj. Décey Samu, N. N., Pongrácz Antal, Scher Antal, Nussbaum Antal, Kék János, Jagamas János, Ludvig Nándor, Koróján János, Kecskés Dávid, Kempf Árpád, Fenyő György 1-1 korona; N. N. 60 fillér, N. N. 20 fillér. Összesen 139 korona. 24 karzatjegy à 2 kor. 48 korona, 114 személyjegy à 2 korona 228 korona, 38 családjegy à 4 korona 144 korona, együtt 420 korona. Összes bevétel 559 korona.

Kiadás. Teremfenyőzés 20 korona, takarítás 8 korona, fűtés, világítás 12 korona, együtt 40 korona. Zene 70 korona, nyomda számla 30 korona 40 fillér, meghívók iratása 12 korona 60 fillér, szétküldése 10 korona, együtt 22 korona 60 fillér. Szolgálat 13 korona 60 fillér, jelvények 7 korona 58 fillér. Összesen 184 korona 18 fillér.

Bevétel összesen 559 korona, kiadás 184 korona 18 fillér, maradt 374 korona 82 fillér tiszta bevétel. — Deés, 1900 február 8-án. Gőczy Károly pénztárnok.

— **Hol készül a jó cipő?** Most, mikor mindenütt az a jelszó, hogy pártoljuk a hazai ipart, örvendetes esemény gyanánt jegyezhetjük fel, hogy egy szamosújvári cipész mester Kádas Ferdinánd szavahihető egyének állítása szerint annyira jó minőségű cipőket szokott készíteni, hogy a múlt héten Károlyi Pista gróf és Gr. Zichy Jenő táviratilag hívták fel Budapestre, hogy megrendelések céljából mértéket vegyen. Ez nem mesebeszéd, hanem tény. Volt alkalmunk a távirat eredetiségéről meggyőződni s csak örömnünknek adunk kifejezést, hogy ezek a főurak a mi szomszédvárosunkban készítették a lábbelit. Nevezett cipész mester bemutatta Gr. Zichy Jenő részére készített hosszú szárú, csizmának is beváló vadászcipőt, mely teljesen vízhatlan s külsejéről itélve, valóságos remeke az iparnak.

— **Ibolyák.** Az enyhe időjárás kicsalja a sűvények alól a zöldülő fűszálakat s ibolyát fakaszt február elején, ha nem is éppen a kerti bokrok közt, hát legalább a *Brugovitz* tejcsarnokának kirakatába, a hol halommal vannak a szép bokrotákba kötött előhírnökei a tavasznak. Jácintok, szegfűk és kaméliák is virítanak ott szép tarkaságban s kellemes illattal töltik be odabent a levegőt. A kereskedők bálján bizonyára sokan fogják ilyen eleven illatszerrel ékesíteni magukat, többet érnek azok az illatszerek-nél, mert igazán *honi földből* nőttek ki.

— **Január havi halálesetek.** A helybeli anyakönyvvezetőnél a múlt január havában a következő haláleseteket jelentették be: Pap Jánosné, 57 éves, tüdőlobbal; Mikán Lajos, 27 éves, tüdővészszel; Hirsch Nándor, 21 éves, aszikkorral; Szász Lajos, 32 éves, tüdővészszel; Hers Mózes (kórházban), 21 éves, mellhártyalobbal; Presszer János György, 58 éves, szívhűdéssel; Krisán Mária (kórházban), 49 éves, Brightkór; Blenke György, 11 éves, agyhártyalobbal; Kanda Bani Ferenczné, 39 éves, tüdővészszel; Tyira Elek, 2 éves, aszikkorral; Kovács Béla, 2 éves, tüdőlobbal; Goldenberg Berta, 20 éves, szervi szívbajjai; Géczi István, 58 éves, tüdővészszel; ifj. Sikó Sámuel, 15 éves, gégevizényővel; Juhász Juliánna, 2 éves, ronesoló toroklobbal; Dregyán Tódor (kegyelet-házban), 90 éves, agykori végelgyengüléssel; özv. Szabó Istvánné, 80 éves, agykori végelgyengüléssel; Papp János, 55 éves, szívszélhűdéssel; Albertffy Józsefné Bihari Róza, 56 éves, tüdőlobbal; Bocsás József, 56 éves, gyomorrákkal; Tyira József, 9 napos, veleszületett bujakkorral; Bajnóczy Gyula, 61 éves, tüdőlobbal; Ebenfeld Károly, 56 éves, tüdőlobbal; Prodán Gusztáv, 19 hónapos, gyomorbélhuruttal; Berger Ignác (kórházban), 56 éves, tüdővizényővel; összesen tehát 25-ön haltak el, a halálokoknál a tüdőbajok domináltak.

— **Az ebttartási díjak felhajtása.** Az ebttartási díjak jogosultságához ma már kétség nem fér. A kutyák elszaporodásának, az azok által okozható veszélynek meggátolása a helyi rendészet egyik fontos feladatát képezi. Igen természetes tehát, ha a kutyatartó gazdák kutyáik után díj fizetésre köteleztetnek s ez nem fizetés esetén tőlük végre-

hajtás után szedetik be. De az már nem természetes, hogy ezen díjak felhajtása több éven keresztül stagnáljon, mint városunkban is és a lakosok egyszerre szorítottassanak hátralekös díjtartozásuk lefizetésére. — Ez hátrányos az egyesekre is, de hátrányos a közpénztárra is. Előbbire azért, mert a felszaporodott tartozást nehezebben tudja lefizetni, utóbbira pedig azért, mert évek múltán a díjak jelentékeny része felhajthatatlan, részint a kutyatulajdonos elszegényedése, részint pedig eltávózkodása miatt, másrészt az elévülésért. Fizetése képtelenség esetén a kutyát a hatóság kiirthatja ugyan, csak hogy nem ritka esetben már maga az objektum sincs meg, elpusztult időközben. Mindezek sok időt rabló kérelmezésre szolgáltatnak okot, mert több év eltelte után igen nehéz a valódi tényállást felderíteni.

— **Magasan leng a lobogó** s nagy mozgalmat jelez. A kereskedők és kereskedő ifjak bálját jelzi, mely február 17-én fog megtartatni a vármegye székházának dísztermében. Az előkészületekből ítélve, ez a bál teszi fel Carneval fejére a koszorút. Vidékről is sokan készülnek, kiváltképp Szamosújvárról sok szép leány gondol ide s ez helyes így, legalább a társaság jobban élénkül, ha ujjabb elemek is szövetkeznek.

Hazai hírek.

— **Országgyűlés.** A képviselőház mult heti üléseiben folytatta az 1900. évi költségvetés tárgyalását. Ennek során a fiatal képviselők közül *Hegedüs Loránt* is felszólt, általános helyesléssel fogadott beszédben világítva meg a magyarországi köztisztviselők helyzetét, melynek javításával véli megkezdeni a tervbe vett közigazgatási reformot, különös tekintettel a pénzügyi közigazgatásnak sokáig nem halasztható gyökeres rendezésére. *Lukács László* pénzügyminiszter és *Tisza István* szintén tartottak beszédet. Ugyancsak a mult hét folyamán terjesztette be *Hegedüs Sándor* kereskedelemügyi miniszter törvényjavaslatát a Ház elé, az államvasúti alkalmazottak községi adójának rendezése tárgyában. — **A választási fuvardíjak** tárgyában a belügyminiszteriumban *Széll Kálmán* miniszterelnök elnöklésével tanácskozás volt s megvitatták azon irányelveket, melyek szem előtt tartásával a fuvardíjakra vonatkozó vármegyei szabályrendeletek felülvizsgálandók. — **Az első esküdtbírói tárgyalás.** Az első esküdtszéki fő-tárgyalást a székesfővárosban folyó hó 5-én tartották meg, mely alkalommal egy *Golen János* nevű malom-munkás felett ült törvényt szándékos emberölés miatt az esküdtbíróság. E napon a vidéken két helyen is volt esküdtszéki tárgyalás, a *kecskeméti* és *miskolci* törvényszéknél. — **A nemzeti kaszinó Széchenyi-lakomája** a kaszinó mult vasárnap folytatólag tartott közgyűlése után ment végbe. A lakoma szónoka ez alkalommal *Széchenyi Imre* gr. volt, ki a nagy hazafit egy új oldaláról, szociálpolitikai szempontból méltatta, rendkívüli hatást érve el. A lakomán *Vass Béla* gróf, vármegyénk egyik országos képviselője is részt vett.

Hangverseny, tánczestély.

A deési zenekedvelők egyesülete a mult szerdán tartotta meg ebben az évadban 3-ik házi hangversenyét és tánczmulatságát. Mindkettőről azt kell előrebocsátanunk, hogy annyira sikerültek, hogy az efajta estélyek legjobbjai mellé sorozhatók. A milyen lehangoló volt a rossz, ködös időjárás, mely épen a hangverseny előtt kedves téli esővel lepte meg a készülődőket, ép oly felvillanyozó hatással volt azon körülmény, hogy háromnegyed nyolczkor a majdnem üres díszterem egyszerre megtelt.

Az emelvényen először az egyesület zenekara foglalt helyet és Flotow „Stradella” című operájából adta elő a nyitányt. Közreműködtek benne: Markovits Antalné, dr. Ákoncz János, Balassovics Ármán, Buday Elek, Bükkel János, Demeter Lajos, Ditrich J., Einöder György, Hussek Florián, Platz Viktor, Reisch Elek, Róth Simon, Rösner Gusztáv, Szabó György, Tauffer Lajos, Vass Ödön, dr. Wachsmann Ede, dr. Weisel Ernő és Wolff Bogdán.

E 19 tagból álló társaság teljes zenekari felszereléssel játszott Gerstmann Ödön karnagy vezetése alatt pontról-pontra teljes szabadsággal. Azután Einöder Gy. helybeli zenetanító játszott egy regét klárinéton Vizi Gizella úrnő zongorakísérete mellett. A két szakember előadása teljesen érvényre emelte Baermann darabjának minden zenei szépségét, mely kiváltképp a klárinét lágy, öblös hangjaiban nyert kifejezést.

A vonós-négyes közbejött akadályok miatt elmaradt, de kárpótolta Stephanides Károly, a

kolozsvári nemzeti színház zseniális karmestere, ki Liszt F. és Grünfeld Alfréd-től játszott két számot helyes interpretálással, kiváló készséggel. A közönség zajos tapsokkal jutalmazta e művészt, kinek jeles tulajdonságairól, kiváló karmesteri kválításáról már akkor meggyőződött, mikor évekkel ezelőtt a Makó-társulatnak volt dirigens karmestere. Mintegy útitárs, kíséretében jelent meg Mányai Lajos, a kolozsvári nemzeti színház baritonistája és felkérésre elénekelt a „Bajazzók“ ből a Prologot s miután a közönség tovább is követelő állás-, illetőleg ülésponton maradt, egy népdalt (A faluban a legárvább én vagyok) énekelt saját zongora kísérete mellett. Üde, friss baritonja még nincs teljesen kiforrvá, de még alig 23 éves, továbbá intelligens s gazdag hang-anyaggal bíró zenész-ember, a ki nagy reményekre jogosít.

Általános érdeklődést, kíváncsiságot keltett a kis Kollár Viktor, a 11 éves hegedű-művész, a kit helyesen kis Kubeliknek neveznek — fellépte. Mendelsohn E. moll koncertjének első részét, azután a „Cremonai hegedűs“ című operából a solót adta elő. S játszott ez a tüneményeszerű gyermek annyi virtuozitással, akkora könnyedséggel győzve le a koncert-darab nehézségeit, hogy bámulat tárgyát képezte. A közönséget nagyon meglepte s az ember nem tudta, hogy min gyönyörködjek jobban, azokon az apró ujjakon, melyekkel a legnehezebb futamokat kifogta, vagy pedig nagy zenei talentumán, melylyel e darabok klasszikumát magyarázni tudta, olyan nyílt, komoly és bátor fellépéssel, mintha már 25 éves zenészi jubileumát ülte volna!

E darabokat nagy művészek játszották már, Sarasate, Ondricsek, többek közt nálunk Hubay Jenő. Mi lesz e kis zenészből jövőre, ha már most versenyre kel ilyen nagy mesterekkel? Mindenesetre egy olyan művész, a melyet csak századok szülnek. A szünni nem akaró tapsokra ráadásul Hausernek „Szülőföldem“ című kedves dalát hegedülte el.

Záradékol a zenekar játszotta el a nyitányt Doppler „A két huszár“ című operából.

A jól sikerült hangverseny után vig kedélyű táncmulatság következett. A jelenlevő hölgyközönség névsora körülbelül következő:

Özv. dr. Almai Ferenczné, Almai nővérek, Anca Valerie, Aradi Károlyné, Aradi Ella, Balasovics Árminné, Balázs Máténé, Boér Zsigmondné és leánya, dr. Daday Ferenczné, Demeter Beláné, Demeter Kata, dr. Gáspár Imréné, Gergelyfy Gyuláné, Gergelyfy Anna (Deésakna), Gajzágó Lászlóné, Hatfaludi Józsefné, Husek Flóriánné, Husek Ilona, Herepey Mariska (Deésakna), br. Inczedy Ádámné, Ilosvay Jenőné, Baráth Piroska, Kiss Jánosné, dr. Kovács Sándorné, Kühbacher Ferenczné, Láng Károlyné, özv. Muntyán Ágostné, Muntyán Polixéna, Mosóczy Sándorné, Miklós Gáborné, Németh Jánosné, Pfeifer Károlyné, Reschner Dánielné, Soós Amália, Szálka Jenőné, Szigeti Miklósné, Szigeti Anna, Sófalvy Lajosné, Sófalvy Sarolta, Szilágyi Mihályné, Szilágyi Erzs, Szentpétery Jánosné, Simon nővérek, Sterba Dezsőné, Sterba nővérek, Sváiczter Istvánné, Sohár Hugóné, Szilágyi nővérek, özv. Szörcey Elekné, Tauffer Lajosné, Tauffer Ilona, Tüzes Karácsonné, özv. Tatrassy Sándorné, Voith Ilona, Vékony Ferenczné, Veress Dezsőné, Vizi Gizella, dr. Wachsmann Edéné, Wolff Bogdáné.

Budapesti levél.

Budapest, 1900 február 9.

Mese, mese, találós mese. Volt egyszer egy király. A királynak volt egy leánya, szépséges, aranyhaju, gyémánszemű drágaság. A királynak meghalt a felesége, hát mostohát kerített a leányának, szépséges virágszálnak. De a mostoha gonosz volt, gonoszabb, mint az édes anya s a királykisasszony, gyémánszemű, aranyhaju drágaság kapta magát, idegen országba ment s jobb sorsa lón, mint az édes apjánál. — Melyik haza volt edesebb?! . . .

Mese, mese, de már nem találós mese. Volt egyszer egy király, *Nemzeti színház* volt a neve. Ennek volt egy leánya *Jászai Mari*, szépséges, nem aranyhaju, nem gyémánszemű drágaság. A királynak boldogabb helyre költözött a felesége, (*Festetich*) hát mostohát kerített. gy nevezték, hogy *Keglevich*. De a mostoha gonosz volt, gonoszabb az édes anyánál s azután a királykisasszony idegen országba ment, mit *Vigszínháznak* neveznek s jobb sorsa lón, mint az édes apjánál.

*

Hát persze, persze! Bizonyos kegyekből a nagy tragika Zalán futását intonálja. Elmegy onnan, hova hívták egykor, hol oly sok nagy siker babéra övezte homlokát, a honnan elűzték. Mert a fizetés leredukálás azonos az obsittal. — Ennyiért maradhatsz. Több nincs. — Jászai tehát megy. A Vigszínházhoz, hol eddigi szerepköreiben fogjuk láthatni.

*

Kiváló tudósunk hunyt el, Schwarcz Gyula. A tudomány nagy emberét vesztette benne, mivel kiváló geológus és természetbölcsekedő volt; jeles tudós, író és történész egy személyben, kinek halálát igaz részvéttel fogadta az egész tudományos világ.

*

Wagner Szigfrid, a nagy Wagner fia mutatkozott be a múlt héten az operában. A dalmű „A medvebőrös“ címet viseli, de zsákban macskabőrt árul, ki erről a holmiról kritikát tud írni. Teljesen elegendőnek tartom kijelenteni, hogy a közönség minden tekintetben többet várt, mint a mennyit kapott.

De vajjon tehetni-e arról, hogy néha az alma messze esik a fájától.

Ez a legigazabb kritika.

*

Nem sokat lehet beszélni a színházakról. A *Magyar Színházban* a „New-York szépe“ dominál telt ház előtt. A direktorválság láza elmúlt s most megy a hogy megy az igazgatás a maga folyásában. A *Vigszínházban* Sipulusz és Gutiusz komikuma kacagtatja a közönséget s hihetőleg még sok ideig fogja derűtségben tartani *Napoleon öcsém* publikumát. Ez a színház legközelebb jótékony előadást tart *Kubelik Jan*, az ünnepezt fiatal hegedűművész közreműködésével. Várazkozva néznek az este elé a művész-körök. Az *Urania* színházban jubilált a *Vas* című kulturtörténeti látványosság. 25-ször adták. Így tehát a tudományos magyar színház talál pártfogokra.

*

Vannak emberek, kik túlgroteszkek. Ezek közé tartozik *Bródy Sándor* is. És ez nem hiba. Főleg nem hiba *Bródy Sándornál*. Ő az, ki elkövette, hogy minden hónapban megír egy kötetet, tárczát, kritikát, krónikát, interjuvot, mindent, mindent, mi tőle kitelik. (És mi nem telne ki?) És ezt a kötetet a szerző adja ki. Ugy hívják ezt a folyóiratot: *Fehérkönyv*. Valóban fehér könyv ez. Mindenütt kiérezzük belőle *Bródy* lelkét, finom, halvány még az illata is a lapjainak. Egy nagyon jó cikket olvashatnak belőle.

Vegyük meg és olvassák. — Nagyon megérdemli.

P. M.

KIADÓ LAKÁS. Ház különálló, a Kossuth Lajos-utca 49/b. szám alatt, mely **három szoba, konyha, kamara, mosó-konyha, pincze, istálló** és egy **nagy kertből áll, folyó évi május hó 1-ével kiadó.** Értekezni lehet **Lehmann József honvéd törzsermesterrel Deésen és Lányi János honvéd főhadnagygal Kolozsvárt.** 1—3

HASZONBÉR ÉS ELADÁS. Nehai Dr. Schnell Károly hagyatékát képező **hesdái 40 kat. hold tagosított birtok** folyó évi márczius hó 1-étől **3—6 évre haszonbérbe kiadó.** Ugyanott **4 k. hold** 12 éves **erdő faterménye eladó.** Felvilágosítást ad a hagyaték kezelője: **Betegh Gerő** Sósmezőn. 1—3

Felelős szerkesztő és kiadó:
Veress Dezső.

HIRDETÉSEK.

Szám 6316—1899. tlkvi.

1—1(26)

Árverési hirdetményi kivonat.

A deési m. kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy a „Somesána“ hitelintézet részvénytársaság végrehajtónak, Veczkán László, Rákoczi Veronika, ifj. Gog László és Hrubán Pável zápróci lakosok végrehajtást szenvedők ellen 358 korona s jár. iránti végrehajtási ügyben az árverést a zápróci 144, 268 és 334. sz. telekjegyzőkönyvekben feljegyeztetni rendelte,

Minek folytán a kir. törvényszék kerületében fekvő s a Veczkán László és neje Rákoczi Veronika tulajdonát képező zápróci 144. számú telek-

jegyzőkönyvben foglalt 140/1 hrsz. egész birtok és tartozékai 513 forint; a zápróci 334. számú telekjegyzőkönyvben ifj. Gog László és neje Bugye Anna tulajdonát képező 1158. hrsz. egész birtok 40 forint; végül a zápróci 268. sz. telekjegyzőkönyvben Hrubán Pável és Hrubán Zaharia tulajdonánál felvett 774/2/1. hrsz. egész birtok 34 forintban megállapított kikiáltási árban **1900. évi február hó 28-ik napján délelőtt 9 órakor** Zápróc községi házában, Dr. Miháli Tivadar ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött ingatlan a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

2. Árverezni kívánók végrehajtható kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 51 forint 20 krajczárt, 4 forint és 3 forint 40 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvény-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügym. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék telekkönyvi irodájában és a Zápróc községi előljáróságánál tekinthetők meg.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Deésen, 1899 december hó 14-én.

Bod,
kir. törv. bírő.

Szám 243—1900.

1—1(28)

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság az 1894. évi XII. törvény-cikk végrehajtási utasítás 107. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy helybeli Moldován Jánosnál fölfogva levő 3 éves pejszörű jegynélküli kanczacsikó a **folyó év és hó 23-án délelőtt 10 órakor** a helybeli községi házában a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverésen el fog adatni.

A községi előljáróságtól.
Pecsétszegen, 1900 február hó 8-án.

Sliám Gábor,
körjegyző.

Szalation Gábor,
községi bírő.

Szám 2795—899. tlkvi.

1—1(26)

Árverési hirdetményi kivonat.

A magyar-láposi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy az „Albina“ nagy-szebeni takaré- és hitelintézet végrehajtónak Grigucza Danilla és Ánton Stefán végrehajtást szenvedők elleni 230 forint tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a magyar-láposi kir. járásbíró területén levő Sztojka-falván fekvő, a sztojka-falvi 72. sz. telekjegyzőkönyvben A. I. 2—15. rsz. a. foglalt ingatlanokból Grigucza Danillát megillető felerész jutalékára 158 forint 50 krajczár; az ugyanottani 21. sz. telekjegyzőkönyvben A. I. 1—36. rsz. a. foglalt ingatlanokra 820 forint, összesen tehát az árverést 978 forint 50 krajczárban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900. évi február hó 28-án délelőtt 10 órakor** Sztojka-falva községi házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. törvény-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügynin. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság, mint tlkvi hatóságtól.
Magyar-Lápos, 1899 november 12-én.

Gáspár,
kir. aljárásbíró.

STANDARD
életbiztosító-társaság,

a legolcsóbb díjtételek s a legliberálisabb feltételek mellett köt életbiztosításokat. — Bővebb felvilágosítást ad a budapesti vezérigazgatóság: V. Föld-utca 4., vagy a deési képviselőség: Deák-utca 2/A. szám alatt.

Jelszó: Szolid kiszolgálás!

Alapított 1872-ben.

Alkalmai bevásárlások!

mélyen leszállított szabott árak mellett

LÉNER JÁNOS

női- és férfi divatraktárában Deés, Főter.

NŐI:

Párti női ruhaszövetek méterenként 20 krajczár
Divatszövetek 28 krajczártól feljebb
Mosó barchettek 18 krtól feljebb
Mosó kartonok 18 krajczártól feljebb
Női posztó cosztümkelmék 130 centiméter széles 70 krajczártól feljebb
Chiffonyolcsok 16 krajczártól feljebb

FÉRFI:

Férfi ruhaszövetek méterenként 1 frt 50 krajczártól feljebb
Férfi fehér ingek 1 forinttól feljebb
Férfi fehér gallérok legfinomabb 18 krajczár
Férfi kiegészítők 30 krajczár
Nyakkendők
Keztyűk

Valódi Creasz és lenvásznak.

Szőnyegek, függönyök, paplanok, mátráczok, ágy- és asztalterítők.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Miután az árak napról napra tetemesen emelkednek, a helyi valamint a vidéki t. n. é. közönség részére olcsó bevásárlási forrást nyújthatok, miért is ajánlom a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe.

Kiváló tisztelettel

LÉNER JÁNOS.

1—3(26)

Helyben, mint vidéken temetkezések legolcsóbban elvállaltatnak.

Szám 644—1899.

1—1(25)

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törvénycikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1899. évi 11477. számú végzése következtében Sugár József ügyvéd által képviselt, Fuhrmann Albert javára, Szőnyi Elek és neje ellen 1000 korona s járulékaik erejéig 1899. évi december hó 2-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 960 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 6 db jármű önkéntes nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szamosújvári kir. járásbíró 1899. évi V. 552/2. számú végzése folytán 1000 korona tőkekövetelés, ennek 1899. évi január hó 1-én napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 151 korona 90 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Kecsedszilváson alperesek udvarházánál leendő eszközölésére 1900. évi február hó 13-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvénycikk 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. törvénycikk 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szamosújvárt, 1900. évi január 27-én.

Kolbay Károly,
kir. bír. végrehajtó.

Meghívó.

A kápolnok-monostori takaré- és hitelegylet
mint szövetkezet

V. évi rendes közgyűlését

1900. február 25-én délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartja meg.

Tárgysorozat:

1. Az alapszabályok 23. §-a értelmében közgyűlési elnök és jegyző választása.
 2. Az igazgatóság előterjesztése, kapcsolatban a felügyelő-bizottság jelentésével, az évi zárszámadások megvizsgálása tárgyában, ezek alapján a nyereség felosztására vonatkozó javaslat tárgyalása és a felmentvény megadása.
 3. Az osztalék kifizetési idejének meghatározása.
 4. Tisztviselők fizetésének rendezése.
 5. Felügyelő-bizottsági tagok megválasztása.
 6. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.
- Ezen közgyűlésre a t. részvényes urakat tisztelettel meghívja

az Igazgatóság.

Mérleg-számla.

Sorszám	Vagyon	frt	kr	Sorszám	Teher	frt	kr
	Pénztári maradvány	820	93	1	Részvénytőke	20340	—
3	Váltó-számlán	23401	90		Tartalék-alap	5643	—
4	Kötvény-számlán	19083	—	11	Fel nem vett osztalék	13	—
6	Felszerelések	421	10	2	Betét	3402	16
12	Folyó-számlán	21	40	9	Váltóviszleszámitolás	11533	—
7	Üzleti költség	59	75		Nyereség	2876	92
		43808	08			43808	08

A mérlegben mutatkozó 2876 frt 92 kr. tiszta nyereség felosztására nézve van szerencsénk a következő javaslat elfogadását a t. közgyűlésnek elfogadásra ajánlani:

- a) Tartalék-alap szabályszerű 20% 575 frt 38 kr.
- b) 339 üzletrész utáni osztalék a 6 frt 50 kr. . . 2203 frt 50 kr.
- c) Igazgatóság, felügyelő-bizottság és tisztviselők jutalékára 97 frt — kr.
- d) Szolgának jutalmul 1 frt 04 kr.

Összesen . . 2876 frt 92 kr.

Tisztelettel kérjük a t. közgyűlést, miszerint úgy jelentésünket, mint javaslatunkat elfogadni, ez utóbbit határozattá emelni és részünkre a felmentvényt megadni méltóztassék.

Kápolnok-Monostor, 1899. december 31-én.

Tisztelettel
az Igazgatóság.

Nyereség- és veszteség-számla.

Sorszám	Tartozik	frt	kr	Sorszám	Követel	frt	kr
2	Betét-kamat	60	09	5	Kamatok és illetékek	5568	52
5	Tiszti fizetések	1127	50	7	Vegyések	359	45
7	Vegyések	267	57	10	Részv.-átíratási díjak	11	—
8	Tőkekamatadó	6	14				
8	Áll., közs.- és utadó	410	70				
10	Váltóviszlesz. kamat	1117	05				
7	Felszerelések	73	—				
	Nyereség	2876	92				
		5938	97			5938	97

Kápolnok-Monostor, 1899. december 31-én.

Roth Ábrahám, s. k. Leib Salamon, s. k. Goldstein Lövi, s. k. Davidovits Viktor, s. k.
igazgató. aligazgató. pénztárnok. könyvelő.

Sztupár Elek, s. k. Dragomir János, s. k. Ida Mandel, s. k. Mark Markus, s. k. Grünbaum Jakab, s. k.
Izsák Sándor, s. k. Hangea Avacum, s. k. igazgatósági tagok. Salamon Ábrahám, s. k.

Jelen mérleg-számla felülvizsgáltatván, az összes üzleti könyvekkel egybehangzóan találtatott. — Kápolnok-Monostor, 1900 január 24-én.

Anka János, s. k. Tropolovits Márton, s. k. Fuchs Jakab, s. k. Braun Ignác, s. k.
felügyelő-bizottsági tagok.